

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ
ΖΗΝΩΝ Ο ΚΙΤΙΕΥΣ ΚΑΙ Η ΣΤΩΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
(ΛΑΡΝΑΚΑ 13-15 ΜΑΙΟΥ 1988)

Τό Συμπόσιο, πού ὀργάνωσε ἡ Προοδευτική Κίνηση Λάρνακος στή γενέτειρα τοῦ μεγάλου φιλοσόφου, τό Κίτιο τῆς Κύπρου (σημερινή Λάρνακα), κάλυψε θέματα ἀπό τή Στωϊκή Φιλοσοφία μέ ἐπίκεντρό της τόν Ζήνωνα τόν Κιτιέα.

Μετά τήν ἐναρκτήρια ὁμιλία τοῦ Προέδρου τῆς Προοδευτικῆς Κίνησης κ. Α. Μούσκου, τόν χαιρετισμό τοῦ Δημάρχου κ. Γ. Χριστοδουλίδη καί τήν κήρυξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ συμποσίου ἀπό τόν Ὑπουργό Παιδείας κ. Α. Φιλίππου τό Συμπόσιο περιέλαβε στήν πρώτη του σύνοδο εἰσήγηση τοῦ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων κ. Μ. Λουλλουπῆ μέ θέμα τήν «Ἑλληνική τέχνη στό ἀρχαῖο Κίτιο στήν ἐποχή τοῦ Ζήνωνα τοῦ Κιτιέα», πού ἔδωσε τό ἱστορικό καί ἀρχαιολογικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Δρ Κλ. Ἰωαννίδης, ἐρευνητής στό Κέντρο Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Κύπρου, μίλησε γιά τήν «Ἠθική τοῦ Ζήνωνα τοῦ Κιτιέα», δίνοντας ἰδιαίτερη ἔμφαση στή στωϊκή ὁμολογία. Στή β' σύνοδο ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γρ. Κωσταρᾶς ἀνέπτυξε τήν «Ἐννοια τῆς Διαλεκτικῆς στή Στωϊκή Φιλοσοφία» καθορίζοντας τήν ἔννοια τῆς διαλεκτικῆς στήν ἐξέλιξή της καί ἐντοπίζοντας τόν ρόλο της στή στωϊκή φιλοσοφία ὡς ἑνός ἐντεινομένου ἀντιθετικά διαλόγου, πού ὁδηγεῖ σέ μιά νοηματικά ἐμπλουτισμένη ἐνότητα. Ὁ Δρ Κ. Μιχαηλίδης ἀνέλυσε ἔπειτα τή «Σχέση φυσικῆς καί ἠθικῆς στόν Ζήνωνα καί τούς Στωϊκοῦς» ἐπιμένοντας στήν ἔννοια τοῦ λόγου καί τῆς ὁμολογίας, στή σημασία τῆς «οἰκειώσεως» καί στό πρόβλημα τῆς εἰμαρμένης καί τῆς βουλήσεως σέ σχέση μέ τά ὄρια τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας. Ἡ σύνοδος ἔκλεισε μέ τήν εἰσήγηση τῆς Ἐπίκουρης καθηγήτριας στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν κ. Ν. Γεωργοπούλου-Νικολακάκου γιά τήν «Ἐννοια τοῦ Θεοῦ στόν Ζήνωνα», πού ἀναφέρθηκε στήν πολύμορφη ἔννοια τοῦ Θεοῦ στόν Ζήνωνα, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τήν ἔννοια τοῦ νόμου, πού ὑπαγορεύει τό δέον, τήν ἔννοια τοῦ τεχνικοῦ-δημιουργικοῦ πυρός καί τήν ἔννοια τοῦ Θείου λόγου μέ ὑπόβαθρο τόν Ἡράκλειτο. Στήν γ' σύνοδο ὁ Διευθυντής τοῦ Ἰδρύματος Μακαρίου τοῦ Γ', Ἐπίκουρος καθηγητής κ. Κ. Χατζηστεφάνου στήν εἰσήγησή του ἀναφέρθηκε στήν «Πολιτεία τοῦ Ζήνωνα τοῦ Κιτιέα», στίς ἐπιδράσεις πού δέχτηκε ὁ Ζήνων, στόν σκοπό τῆς πολιτείας καί τόν κοσμοπολιτικό χαρακτήρα της. Ὁ Δρ Σ. Σωφρονίου τέλος, Ἐρευνητής στό Κέντρο Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Κύπρου, ἀνέπτυξε τό θέμα «Τό ἠθικό σύστημα τοῦ Ἐπικτήτου», τονίζοντας τή σημασία τῆς κοσμιότητας ὡς ἐνταξῆς στήν τάξη τοῦ κόσμου, τήν ἐρμηνευτική τῶν ἀξιῶν καί τή διάκριση τῶν ἐφ' ἡμῖν ἀπό τά ἀλλότρια.

Ἡ συζήτηση κάλυψε πολλά προβλήματα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ζήνωνα καί τοῦ Στωϊκισμοῦ γενικότερα σχετιζόμενα μέ τή διαλεκτική καί τό ρόλο της στή σύλληψη τῶν συμβαινόντων, τή σχέση ἐλευθερίας καί ἀναγκασμοῦ στήν ἠθική τῆς Στοᾶς καί τίς ἐπιδράσεις, πού δέχτηκε ὁ Ζήνων στή σύλληψη τῆς πολιτείας του.

Δρ Κ.Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΑΘΗΝΑ